Tajribalar shuni ko‘rsatdiki, o‘quvchilarda ta’lim berish jarayonida o‘yinlar asosida tashkil etilgan dars mashg‘ulotlari orqali axborot xavfsizligi tushunchalarini o‘rgatish an’anaviy usullarga qaraganda samaraliroq bo‘ldi. O‘quvchilarning qiziqishi ortdi, ular internetdagi xavflarni aniqlash, shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish va xavfsiz internet muhitini yaratish bo‘yicha bilim oldilar. Statistik tahlillar shuni ko‘rsatdiki, tajriba sinfidagi o‘quvchilarning mavzu bo‘yicha bilimlari nazorat sinfiga nisbatan 30%ga yuqori bo‘ldi. Bundan tashqari, o‘yin elementlari qo‘shilgan dars jarayonlari o‘quvchilarning faolligini oshirib, ularning bilimlarini uzoq muddatli eslab qolishlariga yordam berdi. O‘yin davomida o‘quvchilar turli real hayotiy vaziyatlarni tahlil qildilar va axborot xavfsizligini ta’minlash uchun qanday choralar ko‘rish lozimligini amaliy o‘rganishdi. Tajribaviy guruhda kuzatilgan natijalar shuni ko‘rsatdiki, o‘quvchilarning internet xavfsizligi bo‘yicha xabardorligi 40%ga oshdi, axborot xavfsizligi qoidalarini kundalik hayotda qo‘llash darajasi 25%ga ko‘tarildi, Jamoaviy ishlash va muammolarni hal qilish ko‘nikmalari yaxshilandi [9]. Bularning barchasi ta’limda darslarni o‘yinlar asosida tashkil etish internet xavfsizligi bo‘yicha bilimlarni mustahkamlashda samarali ekanligini isbotlaydi.

Xulosa. Axborot xavfsizligi mavzusini boshlang‘ich sinflarda tarbiya fanlar orqali interakiv usullardan, o‘yinlardan foydalanib o‘qitish o‘quvchilarning nafaqat bilimlarini, balki ulardagi texnologik madaniyat va mustaqil fikrlashni ham rivojlantirishga yordam beradi. Shu sababli boshlang‘ich sinflar uchun axborot xavfsizligi bo‘yicha maxsus o‘yin darslari ishlab chiqish kerak. Bu borada o‘qituvchilar uchun metodik qo‘llanmalar tayyorlanish maqsadga muvofiq bo‘ladi. Bu esa ta’limda axborot xavfsizligi mavzusini chuqurroq integratsiya qilishga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

(1). Xo‘jamqulov U. Yoshlarning ma’naviy-axloqiy tarbiyasini axborot xurujlaridan himoya qilish va uning shartlari. “Ta’lim tizimida innovatsiya, integratsiya va yangi texnologiyalar” mavzusidagi V respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi, I kitob, NamDU, 2020, 124-bet.

(2). Журин А.А. Интеграция медиаобразования с курсом химии средней общеобразовательной школы. “Медиаобразование”, 2005, № 1, с. 32.

(3). O‘zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi (2023). Raqamli xavfsizlik bo‘yicha strategiya.

(4). Mamatov O. Ochiq axborot tizimlarida axborot-psixologik xavfsizlik.psixologik xavfsizlikni ta’minlashning ijtimoiy psixologik imkoniyatlari. Namangan, 2008.

(5). https://ilmiyanjumanlar.uz/uploads/journal/20240426_CO26_2.pdf?utm_source=chatgpt.com

(6). https://renessans-edu.uz/files/books/2024-11-28-07-42-52_414973350dd7725259dfb210796e3303.pdf?utm_source=chatgpt.com

(7). https://ahaslides.com/uz/blog/role-playing-game/

(8).https://cyberleninka.ru/article/n/texnologiya-fani-amaliy-mashg-ulotlarida-rolli-va-ishbop-o-yinlardan-foydalanish-metodikasi/viewer

Saidvaliyeva Dilafruz Ravshanovna (Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot texnologiyalari universiteti; dilravshanovna@icloud.com)

PODKASTLARNI TINGLAB TUSHUNISHNING TA’SIRI: METODOLOGIYANI BAHOLASH

Annotatsiya. *Ushbu maqola Toshkent axborot texnologiyalari universiteti talabalarining ingliz tilini o‘rganishda podkastdan foydalanishda ingliz tilini ikkinchi til (ESL) sifatida qabul qilishini o‘rganadi. Podkasting bu turli mavzulardagi ko‘p sonli podkastlarga ega bo‘lgan axborotni yetkazib berish vositasi. Podkastlarning ta’limga oid afzalliklari ko‘plab mutaxassislar tomonidan o‘rganilgan, ammo bu g‘oya hali ham keng tarqalgan. Joriy tadqiqotda barcha ishtirokchilar podkastlar, ularning til ko‘nikmalarini yaxshilangandi, deb topildi. Natijalarning aksariyati juda ta’sirli bo‘lsa-da, ba’zi muammolarga yuz kelindi. Ushbu muammolarni o‘qitish va o‘rganishga ta’siri muhokama qilinadi.*

Kalit so‘zlar*: podkastlar, tinglab tushunish, baholash, baholash, tinglash qobiliyatlari, tinglash qobiliyati.*

ВЛИЯНИЕ ПОДКАСТОВ НА ПОНИМАНИЕ И СЛУХ: ОЦЕНКА МЕТОДОЛОГИЙ

Аннотация. *В данной статье исследуется восприятие студентами Ташкентского университета информационных технологий английского как второго языка (ESL) при использовании подкастинга при изучении английского языка. Подкастинг – это средство доставки информации с большим количеством подкастов на различные темы. Образовательная польза подкастов исследовалась многими экспертами, однако эта идея до сих пор не получила широкого распространения. В текущем исследовании все участники согласились, что подкасты улучшили их языковые навыки.*

Хотя большинство результатов весьма впечатляющи, возникли и некоторые проблемы. Обсуждаются последствия этих результатов для преподавания и обучения.

***Ключевые слова**: подкасты, понимание аудирования, оценка, оценка, навыки аудирования, умение слушать.*

THE IMPACT OF PODCASTS ON LISTENING COMPREHENSION: AN EVALUATION OF METHODOLOGIES

***Annotation.** This article examines (ESL) students' perceptions in the use of podcasting in English learning. Podcasting is a medium for the delivery of information with a large number of podcasts on various topics. It was introduced by podomatic, and is now rapidly increasing the variety of podcasts with educational purposes. The educational benefit of podcasts has been investigated by many experts, yet the idea has still not been introduced in Tashkent. In the current study, all of the participants agreed that podcasts had enhanced their language skills. Though most of the findings are very impressive, some problems have also occurred. Implications of these results for teaching and learning are discussed.*

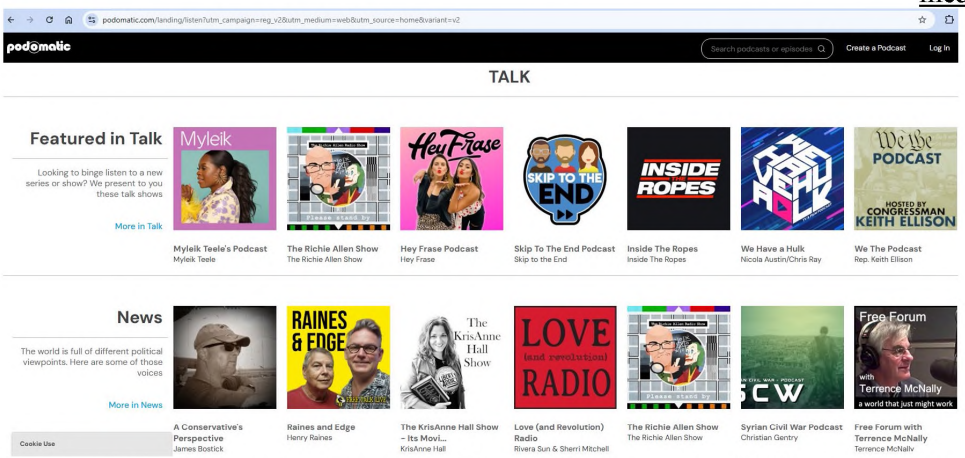
***Keywords:** podcasts, listening comprehension, evaluation, assessment, listening skills, listening proficiency.*

Kirish. Podkast texnologiyasi tinglash va gapirishni o‘rgatishning an’anaviy usulidan farqli o‘laroq, o‘quvchilarning tinglash va gapirish ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi. Turli xil podkastlardan foydalanishda talabalar turli tembr, temp va intonatsiya xususiyatlariga ega bo‘lgan nutqni tinglashlari tavsiya etiladi, bu esa quloq orqali ma’lumotni yanada kengroq qabul qilish va tinglash qobiliyatini rivojlantirish imkonini beradi. Ushbu maqola o‘quv podkastlari orqali talabalarning tinglash va nutq ko‘nikmalarini rivojlantirishning amaliy jihatlarini belgilaydi.

Dunyo miqyosda podcasting interaktiv ta’lim vositasi sifatida e’tiborni tortdi. Axborotni translyatsiya qilishning internetga asoslangan usuli sifatida belgilangan podkastlar eng tez rivojlanayotgan texnologiyalardan biriga aylandi. Podkastlarga podomatik kabi platformalar orqali osongina kirish mumkin, bu yerda foydalanuvchilar obuna bo‘lishlari va yangilangan kontentni smartfon kabi qurilmalarga yuklab olishlari mumkin. Oldingi tadqiqotlar podkastlardan sinf xonalari va munozara guruhlari kabi ta’lim sharoitlarida foydalanishning maqsadga muvofiqligini o‘rganib chiqdi, ko‘plab talabalar podkastlarning qiymatini qo‘shimcha o‘quv manbasi sifatida tan olishdi. Biroq podkastlar til o‘rganuvchilarga alohida foyda keltirishini aniqlash uchun qo‘shimcha tadqiqotlar talab etiladi.

1-rasm

https://www.podomatic.com/landing/listen?utm_campaign=reg_v2&utm_medium=web&utm_source=home&variant=v2

Adabiyot manbalarini haqida umumiy ma’lumot. Adabiyot sharhi. Xalqaro kontekstda ta’limda interfaol vosita sifatida podkastingdan foydalanishga e’tibor ortib bormoqda (Holtz and Hobson 2007; Palmer and Devitt 2007; Salmon and Edirisingha 2008). So‘nggi paytlarda eng tez rivojlanayotgan texnologiyalardan biri bo‘lgan podkastlar internetga asoslangan axborotni uzatish vositasi sifatida ta’riflanadi (Holtz and Hobson 2007, p.7). Savel (2007, p.94) fikriga ko‘ra, podkastni olishning eng oddiy usuli iPod va turli veb-saytlarning kombinatsiyasi hisoblanadi. Podkast dasturlarini websitelarda topish mumkin (1-rasm) va “obuna bo‘lish” tugmasini bosish kifoya. Kompyuter kompyuterga ulanganda, yangilangan podkast dasturlari kompyuter yoki smartfonga yuklab olinadi. Oldingi tadqiqotlar podkastni darslarda, munozara guruhlarida yoki ma’ruzalarda ta’limdan foyda olish uchun amalga oshirish mumkinmi yoki yo‘qligini ko‘rib chiqdi (Evans 2008; Salmon va Edirisingha 2008; Sze 2006). Talabalarning aksariyati podkastlar-

ning o‘rganish tajribasini oshiruvchi qo‘shimcha o‘quv manbasi sifatida ahamiyatli ekanligini ta’kidladi. Har oy butun dunyo bo‘ylab podkast foydalanuvchilari sonining 15%ga ortishi bilan u eng ko‘p muhokama qilinadigan ta’lim texnologiyalaridan biriga aylandi (Podcasting in the Classroom 2008, p.7). U o‘qituvchilarga talabalarning ehtiyojlarini qondirish uchun turli xil o‘qitish strategiyalarini taqdim etadi. Jowitt (2008, p.15) podkastlarning afzalliklari orasida qurilmaning harakatchanligi va o‘quvchilarning o‘rganishini osonlashtiradigan tarkibning moslashuvchanligi kiradi.

Metodologiya. Ta’lim sohasida ko‘proq subyektiv va sharhlovchi pozitsiyani ta’minlashga qaratilgan amaliy tadqiqot yondashuvi qo‘llanildi (Gall 1996; Jonson 1992; Stake 1994, 1995). Joriy tadqiqotda ham sifatli yondashuv qo‘llanildi va shuning uchun chuqurroq tekshirish (ya’ni intervyular va anketalar) amalga oshirildi. Bundan tashqari, so‘rovnomalar statistik ma’lumotlar sifatida umumlashtiriladi va tahlil qilinadi. [1]

Ushbu tadqiqotda uch turdagi vosita qo‘llaniladi – intervyu, jurnal yozish va anketa. Suhbat ikki qismga bo‘linadi: tadqiqotdan oldingi davr (1-jadval) va tadqiqotdan keyingi davr (2-jadval). Birinchi intervyu beshta savoldan iborat tuzilgan intervyu. U, asosan, suhbatdoshlarning ingliz tilini o‘rganishda yangi texnologiyalardan foydalanish haqidagi tasavvurlariga qaratilgan. 1-jadval. Tadqiqot oldidan intervyu savollari

Savollar	Ha	Yo‘q
(1) Yangi texnologiyadan foydalanishga qiziqasizmi?		
(2) Sizda smartfon bormi?		
(3) Siz hech qachon podkast haqida eshitganmisiz?		
(4) Ingliz tilini o‘rganish sizga yoqadimi?		
(5) Ingliz tilini o‘rganish uchun yangi texnologiyadan foydalanmoqchimisiz?		

To‘g‘ridan to‘g‘ri javoblarni tuzilgan intervyudan olish mumkin (Wallace.1998), shuning uchun men suhbatdoshning tadqiqotda ishtirok etishga tayyorligini aniqlashim mumkin. Ikkinchi intervyu yarim tuzilgan. Savollar ushbu tadqiqotning uchta maqsadiga qaratilgan.

2-jadval. Tadqiqotdan keyingi intervyu savollari

Savollar	Ha	Yo‘q
(1) Sizga podkastlar yoqadimi? Nega?		
(2) Sizningcha, podkastlar til o‘rganishda foydali vositami? Nega?		
(3) Siz tinglayotganingizda biron-bir muammoga duch keldingizmi?		

Talabalarning javoblarini aniqroq talqin qilish uchun navbatdagi savollar ham beriladi. Barcha savollar ingliz tilida beriladi va talabalar o‘zbek tilida javob berishlari mumkin. Bu ularga o‘z ona tillarida murakkabroq fikrlarni almashish imkonini beradi. Suhbatlarning iqtiboslari ushbu maqolani muhokama qilishda tarjima qilingan.

Ikkinchi vosita jurnal edi (3-jadval). Tajriba davrida har hafta foydalaniladi. Talabalar har hafta podkastda ishtirok etishlarini ko‘rsatish uchun jurnal yozishlari kerak edi. Brock va boshqalar (1992) jurnallar o‘quvchilarning o‘rganish usuliga katta ta’sir ko‘rsatadigan yashirin ta’sirchan o‘zgaruvchilarni ko‘rsatishi mumkinligini ta’kidlaydilar.

Tajriba davrida talabalarga jurnaldagi yozuvlari bo‘yicha tadqiqotchi tomonidan fikr bildiriladi (ya’ni qaysi dastur tinglash uchun mos keladi) va shuning uchun ularning ishtirokini kuchaytirish mumkin.

3-jadval. Jurnal yozuvlari uchun savollar

Savollar	Ha	Yo‘q
(1) Bu hafta qaysi podkastni tanladingiz? Nega?		
(2) Podkast tinglashni yoqtirasizmi? Muammo bormi? Nega?		
(3) Ushbu podkast ingliz tilini o‘rganishga bo‘lgan qiziqishingizni oshirdimi? Nega?		

Talabalarning podkastingdan foydalanish bo‘yicha reytingini to‘plash uchun anketadan foydalanildi, bu statistik ma’lumotlarni ham taqdim etishi mumkin (Meyers and Well 1995). Anketa ichida (4-jadval). 12 ta savol kiritilgan. Bu, ayniqsa, ishtirokchilar savollarga o‘ylab yoki tasodifiy javob berishlarini farqlash uchun foydalidir.[2]

Tahlil va natijalar. Tadqiqotda ishtirok etishga bo‘lgan munosabatini baholash uchun tadqiqot oldidan suhbat uchun tasodifiy tanlangan ESL talabalari ishtirok etdi. Maqsad faqat texnologiya haqida ijobiy tasavvurga ega bo‘lgan talabalar taklif qilinishini ta’minlash edi. Uch nafar talaba, A, B va C, yangi texno-

[1]Gonkong_O‘rta_6_ESL_talabalarining ingliz tilini_idroklarini_o‘rganish uchun_podkastlardan foydalanish

[2]Meyers, J. va Well, A. (1995). Tadqiqot dizayni va statistik tahlil. Yangi Jersi: Erlbaum.

logiya bilan shug‘ullanish istagidan kelib chiqib, tadqiqot uchun tanlangan. A, B va C o‘quvchilari 17 va 20 yoshda bo‘lib, til o‘rganish darjalari turlicha bo‘lgan. Ilgari o‘qigan talaba A xalqaro maktabda podcastlarni olti oy davomida tinglagan holda katta tajribaga ega edi. B va C talabalari ingliz tilini o‘rganish uchun podkastlardan foydalanishga ishtiyoq bilan qarashdi, biroq C talabasi ikkinchi haftadan so‘ng o‘quv mashg‘ulotlariga borishni afzal ko‘rgani uchun o‘qishni tashlab ketgan. Tadqiqot olti hafta davom etdi, ishtirokchilar tanlangan podkastlarni tinglashdi va taraqqiyotni kuzatish uchun haftalik jurnal yozuvlarini yozishdi. Olti hafta o‘tgach, talabalar o‘zlarining tajribalarini baholash uchun yakuniy intervyu va so‘rovnomani to‘ldirishdi.

Tadqiqot har uchchala ishtirokchi ham turli darajadagi jalb qilingan bo‘lsa-da, podkastlarni tinglash yoqganligini ko‘rsatdi. A talabasi podkastingga, xususan, AQSH madaniyatiga qaratilgan ESL podkastlariga kuchli va doimiy qiziqish ko‘rsatdi. U muntazam ravishda tinglash odatini saqlab qoldi va ingliz tilini yaxshilash uchun contentni mos deb topdi. Talaba B, podkastingga ishtiyoq bildirdi va uni til o‘rganish uchun qiziqarli va oson vosita sifatida baholadi. U har hafta podkast tanlovini o‘zgartirdi va turli mavzularni, jumladan hazillar va inglizzabon madaniyatini tinglashni, podkastlarni darsliklardan ko‘ra qiziqarliroq deb topdi.

Talaba S dastlabki ikki haftada podkastlar bilan shug‘ullangan bo‘lsa-da, u shaxsiy imtiyozlari va akademik majburiyatlari tufayli tajribani to‘xtatdi. Biroq ingliz tilida aksent bilan bog‘liq ba’zi qiyinchiliklarga qaramay, u tinglash qobiliyatini yaxshilash uchun podkastlarning ahamiyatini tan oldi.

Yakuniy so‘rovnomada barcha ishtirokchilar podkastlar yoqimli ekanligiga qo‘shilishdi, talaba A ularni tinglashdan zavqlanishiga qat’iy rozilik bildirdi va B talabasi kelajakda podkastlardan foydalanishni davom ettirishini bildirdi. Natijalar podkastlar talabalar orasida til o‘rganish uchun mashhur va qiziqarli vositaligini ko‘rsatadiki.

4-jadval. Anketa: Talabalarning podkastlardan foydalanish reytingi

Har bir bayonotda tegishli katakchaga “belgi” qo‘ying.

	umuman qo‘shilmayman	qo‘shilmayman	betaraf	qo‘shilaman	to‘liq qo‘shilaman
1.Men podkastlarni tinglashdan zavqlanaman.				*B,C*	*A*
2.Men bu yangi texnologiyani qanday boshqarishni bilmayman.	*A*	*B,C*			
3.Podkastlar men uchun qiyin.		*B,C*			
4.Podkastlar til o‘rganish uchun foydalidir.					*A,B,C*
5.Podkastlar menga umuman yoqmaydi.	*A,B*	*C*			
6.Ushbu tajribadan keyin men boshqa podkastlarni tinglamayman.	*A,B*		*C*		
7.Menimcha, podkastlar til o‘rganishda katta yordam beradi.				*C*	*A,B*
8.Podkastlarni boshqarish oson.					*A,B,C*
9.Menimcha, podkastlar qiziq emas.	*A,B*	*C*			
10. Podkastlarning mazmuni biz uchun mos emas.	*A,B*		*C*		
11. Men podkastlarni tinglashni yaxshi ko‘raman.			*C*		*A,B*
12. Men kelajakda podkastlarni tinglayman.			*C*		*A,B*

Birinchi haftada yangi texnologiyaga bo‘lgan munosabati asosida uchta talaba tadqiqot uchun tanlab olindi. Ularga podkastlarni tinglash uchun ushbu vositalardan foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar berildi va www.podomatic.com saytidan podkastlar taqdim etildi.

Ikkinchi haftadan boshlab talabalar o‘zlari tinglamoqchi bo‘lgan podkastlarni tanlash va tanlash uchun podkast veb-saytlari ro‘yxatini oldilar. Har hafta ular tadqiqotning borishini kuzatish uchun to‘plangan jurnalga yozuv yozdilar. A va B talabalari jarayon davomida doimiy ravishda podkastlarni tinglashdi, C talaba esa ikkinchi haftadan keyin to‘xtadi. U podkastlarni tinglash o‘rniga o‘z darslarida vaqt o‘tkazishni afzal ko‘rdi. Eksperimental davr olti hafta davom etdi va sakkizinchi haftada barcha talabalar suhbatda ishtirok etdilar va so‘rovnomani to‘ldirishdi.

Tadqiqotda podkastning uzunligi talabalarning odatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. B va C talabalarining ta'kidlashicha, ba'zida podkastlarning davomiyligi, ayniqsa, podkastlarda vizual elementlar bo'lmasa, chidash qiyin edi. Talaba C alohida ta'kidladiki, podkastlarning uzunligi tadqiqotni davom ettirishga ikkilanganining asosiy sabablaridan biri.

Xulosa. Ushbu tadqiqot TATU ESL talabalarining podkastlarga nisbatan tasavvurlarini o'rganishga qaratilgan. Tajriba ijobiy o'tdi, talabalar podkastlar ularning tinglash ko'nikmasini oshirishiga qo'shilishdi va podkastlarni tinglashni davom ettirishga qiziqish bildirishdi. Podkastlarning uzunligi va uslubi kabi ba'zi muammolar aniqlangan, ammo o'qituvchi tomonidan tegishli kontent dizayni orqali hal qilinishi mumkligi va podkastlarning afzalligi talabalarga tilni o'rganish uchun ko'proq imkoniyat taqdim etishi aniqlandi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

(1) GALL, MD, BORG, WR va GALL, J. P. (1996). Ta'lim tadqiqotlari (6-nashr). London, Longman.

(2). HARRIS, H. va PARK, S. (2008). Podkastning ta'limda qo'llanilishi. Britaniya jurnali. Ta'lim texnologiyasi, 39 (3), p. 548–551.

(3). HOLTZ, S. va HOBSON, N. (2007). Podcasting bilan hamma narsani qanday qilish kerak. Nyu-York, MakGrou-Xill.

(4). MEYERS, J. va WELL, A. (1995). Tadqiqot dizayni va statistik tahlil. Nyu-Jersi, Erlbaum.

(5). PALMER, J. va DEVITT, G. (2007), iPod uchun interaktiv tarkibni yaratish usuli va uning o'quv vositasi sifatidagi imkoniyatlari. Texnik yutuqlar. BMC tibbiy ta'lim, p. 7, 1–10.

(6). STEPHENS, M. (2007) Podcasting haqida hamma narsa. Kutubxona media ulanishi, 25 (5), p. 54–57.

(7). SZE, P. (2006) ELT podkastlari orqali talabalarning tinglash va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish. Ta'lim jurnali, 34, p. 115–134.

(8). WALLACE, MJ. (1998). Til o'qituvchilari uchun harakat tadqiqoti. Kembrij, Kembrij universiteti nashriyoti.

(9). Xo Ching Li Ingliz tilini o'rganish uchun podkastlardan foydalanish. Gonkongdagi 6-o'rta ESL talabalarining tasavvurlari Debut: tillar, tilshunoslik va mintaqaviy tadqiqotlar bakalavriat jurnali, 1-jild, № 2 (2010).

Qorayev Abduvafo Fazliddinovich (Samarqand davlat Chet tillar instituti katta o'qituvchisi; e-mail: qorayevabduvafo@gmail.com)

REFLEKSIV VIDEOTRENINGLAR ASOSIDA TALABALARNING KASBIY O'SISHINI TAKOMILLASHTIRISH

Annotatsiya. *Maqolada oliy ta'lim muassasasida pedagogik refleksiyani rivojlantirish va refleksiv videotreninglar asosida talabalarning kasbiy o'sish samaradorligini oshirish hamda ta'lim jarayonini takomillashtirish haqida fikr yuritilgan. Kasbiy refleksiyani o'rganishda mahalliy fikrlash va ijodkorlikning refleksiv psixologiyasida aks ettirish mexanizmlari, darajalari, shakllari va tipologiyasi to'g'risida umumiy qabul qilingan g'oyalar bilan belgilanadigan tadqiqot yo'nalishlarining xilma-xilligi va ko'p qirraliligi ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar: *kasbiy refleksiya, pedagogik refleksiya, kasbiy o'sishini takomillashtirish, aks ettirish mexanizmlari, darajalari, shakllari, modernizatsiya, refleksiv, videotrening, kreativ pedagogika, ta'lim jarayonini takomillashtirish.*

Кораев Абдувафо Фазлиддинович (старший преподаватель, Самаркандский государственный институт иностранных языков; e-mail: qorayevabduvafo@gmail.com)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РОСТА СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ РЕФЛЕКСИВНЫХ ВИДЕОТРЕНИНГОВ

Аннотация. *В статье рассматривается развитие педагогической рефлексии в высшем учебном заведении, повышение эффективности профессионального роста студентов на основе рефлексивных видеотренингов, а также совершенствование образовательного процесса. При изучении профессиональной рефлексии рассматривается разнообразие и многогранность направлений исследований, определяемых общепринятыми представлениями о механизмах отражения, уровнях, формах и типологии в рефлексивной психологии местного мышления и творчества.*

Ключевые слова: *профессиональная рефлексия, педагогическая рефлексия, совершенствование профессионального роста, механизмы отражения, уровни, формы, модернизация, рефлексивный, видеотренинг, креативная педагогика, совершенствование образовательного процесса.*